

74 AUG 2010

Պաշտոնական թուղթի վրա

ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ

ԴԻՊԼՈՄ ԿՐԱԿԻ ՎԱՐՊԵՏՆԵՐ

ՀՐԱՋԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ
ՅԵՎ

ԴԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

623

7-31

ՀԵՍՏ ԳԱՋԱԿԱՐԳԻՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻԶԱՆԻՐԸ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1836

17 JUL 2013

Քաղաք. Գ. Արայան
 Պատ. խմբ. Յ. Լիլյան
 Տեխ. ձեկավ. յեկ սրբագրություն
 Ա. Հախվերդյանի

2912-38

693
 7-31

47.

ԳԵՂԻ ՀՐԱՋԻՄՅԻՆ ՊԵՏՐԱՎՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁ- ԲԱԳՈՒՅՆ ԴԱՍԸ

Այսու հրապարակում ենք՝ հրացանով և անոր-
 ժանակով հրաձգության նոր, ժամանակավոր կլասիֆի-
 կացիոն նորմաները, վերջին հաստատված են Ֆեդեր-
 (այժմ ԽՍՀՄ Ժողովրդական կից ֆիզիկականության և
 սպորտի գործերի Համաժողովրդական կոմիտեի)
 կողմից:

Այդ նորմաների նշանակությունը՝ հսկայական և
 շրանց գործածության մեջ մտցնելը վերացնում և
 հրաձգային պատրաստությունն անցկացնող զանա-
 զան կազմակերպությունների հրաձգային գասակարգ-
 ման կլասիֆիկացիայի մեջ մինչև հիմա գոյություն
 ունեցող անհերքաղանակությունը. նորմաները միաս-
 նական ու պարտադիր են ԲԴԿԻ, «Դինամո» ընկերու-
 թյան, Պաշտպանության և այլ պաշտպանական ու սպոր-
 տական կազմակերպությունների համար: Այդ հնարա-
 վորություն և տալիս բարձրացնելու նոր, ավելի բար-
 ձր աստիճանի հասցնելու սպորտ-հրաձգային աշխա-
 տանքների վերակը:

Նոր կլասիֆիկացիոն նորմաների համար վեր-
 ադես հիմք են ծառայել այն լավագույն հրաձգներին

Փուլհրատի տպարան Ռեկլամ. Հրատ. Բյուրո

Գլավլիտի լիտեր № 1111 Պատվեր № 607. Տիրաժ 3000

արդյունքներն ու փորձը, վարոնց համար հին նորմաներն արդեն անցած ետապ են հանդիսանում: Հրաձիգներն ինքներն են մամուլում բարձրացրել նորմատիվների ու ցուցանիշների վերանայման անհրաժեշտություն հորցը:

Նոր նորմաներն ավելի բարձր պահանջներ են առաջադրում դասադան դասակարգման հրաձիգների և խոշոր չափով լայնացնում են հրաձգային սպորտի հնարավորությունները: Զորդ աստիճանի հրաձգի համար ֆանդիթների քանակի և հրաձգության պայմանների փոփոխումը նրան հնարավորություն է տալիս տիրապետելու մեծ հեռավորությունների վրա տեղի ունեցող արագ և դիպուկ հրաձգության տեխնիկային, վորը հատկապես կարևոր է ժամանակակից մարտի պայմաններում, յերբ ժամանակը պիտի հաշվեն վայրկյաններով: Առաջին անգամն է, վոր մտցված է զորքերակիրը հրացանի դաշտային հրաձգի դասակարգումը: Զորդ և 1-ին կարգերի սնայայերի դասակարգումը:

Գետք է այդ նորմաներն անհապաղ հասցնել հրաձգային լայն տիրույթին և գործնականորեն կիրառել այդ նորմաները, առանց վտեղի հասուկ ցուցումների յիվ կտրգադրույունների սպասելու: Սնայային դրսոր հրահանգիչները պարտավոր են 1937 թվի մայիսի 1-ից վաղ ուշ առ յերկրորդ գասի սնայայերի քննությունները, իսկ առաջին կարգի հրահանգիչները հանձնեն յերկրորդ աստիճանի Վորոշիլովյան հրաձգի նոր նորմաները:

Հրաձգային սպորտը կազմակերպչորեն ամրապնդելու, հրաձգային կարգերի և նրանց վարպետության

մշակման և ընդհանուր աճն ապահովելու համար, ՍՀՄ Պաշտպանության Կենտրոնը Նախագահությունը դեռ 1934 թ. հոկտեմբեր ամսին պահանջել է յիստեմատիկորեն անցկացնել Վորոշիլովյան հրաձիգների կոնտրոլ հրաձգությունները և համախմբել դրանց մշտական խմբերի մեջ: Նախագահության այդ ցուցումները չեն կատարվել, Հրաձգային խմբեր շատ քիչ են ստեղծված, վաստ և ընթանում նաև կոնտրոլ հրաձգությունների գործը:

1936 թվի փետրվարին խորհրդային հրաձգի որվա ընթացքում 14 կազմակերպությունների (Մոսկվայի, Լենինգրադի, Հյուսիսային յերկրի, Դորկու, Դրիմի, Իվանովոյի ևայն) 238,000 աստիճանի Վորոշիլովյան հրաձիգներից կոնտրոլ հրաձգություններն անցել են ընդամենը մոտ 13 տոկոսը: Այդ կազմակերպություններում մշտական խմբեր ստեղծված են միայն 1,145-ը, վորոնք ընդգրկում են 17,175 հրաձիգ: Հրաձիգների հիմնական մասսան խմբերում չի համախմբված Հաակապես անբավարար և խմբերի կազմակերպումը Հեռավոր-արևելյան, արևելյան Օրբիթի, Հյուսիսային Դրիմի և Սարատովի կազմակերպություններում:

Նույնպես անբավարար, մեծ ուշացումով և ասանց բավարար չափով հասարակությունը ներգրավելու անցնում է հրաձգային սպորտի հրահանգիչներին ստեղծումը: Շատ կազմակերպություններ դեռ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք չեն առել հրահանգիչների վերապատրաստման և նրանց վորակավորումը բարձրացնելու համար:

Նախագահության ցուցումները չեն կատարվել այն պատճառով, վոր դրանց կատարման համար պա-

հանջողական վերահսկողություն չի յեղել մարդային, յերկրային և հանրապետական խորհուրդների, նույնպես և Պալատի Կենտրոնի սպորտ հրաձգային կոմիտեյի և մարտական պատրաստության վարչության կողմից:

ԽՍՀՄ Պալատի քիմիական նախագահությանը սույն թվի հունիսի 29-ի իր վերջնական պարտավորեցրել և բոլոր կազմակերպություններին՝ 1936 թ. նոյեմբերի 1-ից լուրջ ուշ, համախմբել առաջին և յերկրորդ աստիճանի բոլոր վերջնական հրաձգանքներին մշտական խմբի մեջ սկզբնական կազմակերպություններին և հրաձգային ակումբներին կից:

Առաջին և յերկրորդ աստիճանի բոլոր վերջնական հրաձգանքների կոնտրոլ հրաձգություններն առաջարկված և վերջացնել առ 1-ն հունվարի 1937 թվի:

Առ 1-ն հոկտեմբերի 1936 թ. պետք և ավարտված լինի հրաձգային սպորտի բոլոր հրահանգիչների ստուգումն ու վերապատրաստումը: Բոլոր շրջանային կազմակերպությունները պարտավոր են մինչև ճամբարային շրջանի վերջը անցկացնել ավելի ցածր կարգերը փոխադրած հրահանգիչների վերապատրաստումը:

Նախագահությունն առաջարկել և շրջխորհուրդներին կից կազմակերպել հրաձգային սպորտի հրահանգիչների առանձին հրամանատարական ուսուցում: Այդ բոլոր միջոցառումներն անմիջորեն ապահովված են նոր նորմաներին անցնելը և յերկրորդ աստիճանի հրաձգանքների ու անայպերների մասնաշաղկապ պատրաստությունը:

Նախագահության վերջնական գործողություններին սպասել ծրագիր և, պարզ ծրագրած միջոցառումներով ու պարզորոշ ժամկետներով: Այդ ծրագրի կատարման համար պատասխանատվությունը նախագահությունը զրել և մարդային և շրջանային խորհուրդների նախագահների վրա:

Նրանց ուղղակի պարտքն և՛ ամրապնդել ըստ պորտ-հրաձգային սպորտի ճակատը, ոգնել դրա համար դաստիարակելու գերազանց կադրեր և ապահովել Պալատի քիմիական հրաձգանքների, սոցիալիստական հայրենիքի հավատարիմ դավանների և վստահելի պաշտպանների պատրաստության բարձր վորակը:

«Նա ստացան» քերքի նույնի 2-ի առաջնագործ:

ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԴԻՊՈՒԿ ԿՐԱԿԻ ՎԱՐ- ՊԵՏՆԵՐ

ՀՐԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՅԵՎ ԴԱՍԱ-
ԿԱՐԳՄԱՆ (ԿԼԱՍՍԻՖԻԿԱՅԻՈՆ) ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

Հրաձգությունների այս միասնական նորմաները
գործածության մեջ են մտցվում բոլոր Պաշտպան-
մական կազմակերպություններում 1936 թվի ոգոս-
տոսի 1-ից: Նկատի ունենալով, զոր 400 մետրի հրա-
ձգարանները դեռ չեն պատրաստված, ապա 2-րդ տա-
տիճանի Վորոշիլովյան հրաձգի նորմաների 2-րդ
գործունեության հրաձգության նոր պայմանները գործա-
դրության մեջ մտցնելը հետաձգվում է մինչև 1937
թվի նոյեմբերի 1-ը: Մինչև այդ ժամանակը 2-րդ
գործունեությունը թույլատրվում է կատարել 300 մետր
հեռակալության վրա:

ՓՈՔՐԱԿԱԼԻԲՐ ՀՐԱՑԱՆ

1

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ (ԿԼԱՍՍԻ-
ՖԻԿԱՑԻԱՆ) ՓՈՔՐԱԿԱԼԻԲՐ ՀՐԱՑԱՆՆԻՑ ԱՆՑ Ե ԿԱՑ-
ՎՈՒՄ ՏԻՐՈՒՄ

Ձեռքը—ՏՈՁ փոքրակալիբր հրացան, մոդել 8
կամ 9-ը, առանց կառուցողական փոփոխությունների,
նշանացուցային հարմարանքը սահմանված տիպարի
յե, նշանոցը բաց է:

ՀՐԱԶԻԳ

(Սկզբնական դասակարգում)

ՀԵՌԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ—15 կամ 25 մետր է:
ԹԻՐԱԽԸ—Հեռակալությունը համապատասխան
№ 6/15 կամ № 6 (ՖԿԴԽ ցուցակի համաձայն):
ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ—Հրաձգության համար՝ պառկած
և կանգնած, հրացանային փոկը կիրառելով:
ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ—3 փորձնական և
5 քննական:
ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՀՐԱԶԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ — Համա-
պատասխանորեն 3 և 5 բալլե:
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ—40 աչկո:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՎՈՐՈՇԵԼՈՎՅԱՆ ՀՐԱՋԻԿ

Կատարումը թույլատրվում է սկզբնական դասակարգման նորմաները կատարածներին և 14 տարեկան հասակին հասած պիոներներին, վերոնք կատարել են Պատանի Վորոշելովյան հրաձգի (ՊՎՀ) նորման:

ՉԵՆԲԸ—ՏՈՉ փոքրակալիբը հրացան մոդել 8 կամ 9-ը, առանց կառուցողական փոփոխությունների. նշանոցային հարմարանքը—սահմանված տիպարի յե. նշանոցը—բաց կամ որթոպտիկական:

1-ին վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 25 կամ 50 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ—Հեռակայություններին համապատասխան № 6 կամ № 7 (ՖԿԽ ցուցակի համաձայն):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ— հրաձգության համար—պառկած, ձեռքից, հրացանային փոկը կիրառելով:

ՓԱՄՓՈՒՇՏԵՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 3 փորձնական և 5 ըննական:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ— հրաձգության համար—համապատասխանորեն 3 և 5 րոպե:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— բաց նշանոցով 25 մետրի վրա—43 աչկո, 50 մետրի վրա—40 աչկո, որթոպտիկական նշանոցով 25 մետրի վրա—46 աչկո, 50 մետրի վրա—43 աչկո:

2-րդ վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ—25 կամ 50 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ— ԲԿԲ հրաձգություններին կուրսի № 2, հեռակայություններին համապատասխան փոքրացրած 12 կամ 6 անգամ:

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ— Հրաձգության համար—պառկած, ձեռքից, հրացանային փոկը կիրառելով:

ՓԱՄՓՈՒՇՏԵՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 5 (առանց փորձնական փամփուխների):

ԺԱՄԱՆԱԿԸ— հրաձգության համար— ՏՈՉ—8 հրացանով—55 վայրկյան, ՏՈՉ—7 հրացանով 50 վայրկյան, ՏՈՉ—9 հրացանով—45 վայրկյան:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ—բաց նշանոցով 25 կամ 50 մետրի վրա 4— զիպում կերպարանին (Ֆիգուրին). որթոպտիկական նշանոցով 25 կամ 50 մետրի վրա—5 զիպում կերպարանին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ—հրաձգել պատրաստվում է պառկած հրաձգության, ղեկը լցրած չե (ՏՈՉ—9 յեզած ժամանակ պահեստատուի լցրած է և զրկած է հրացանի միջի իր ընի մեջ). փակազակը բաց է, հրացանի կոթը կռնատակին է. «Կրակ» հրամանով (ուղիչով) 5 հաջորդական ձիգ է կատարվում. վերոհիշյալ ժամանակն անցնելուց հետո «Կաց» հրաման (սուլիչ) է տրվում, վորի համաձայն հրաձգությունը զարգրեցվում է:

Նորման կատարելու համար 5 ըննական ձիգը սահմանված ժամանակամիջոցում պարտադիր է զիպումների ցույց տված թանակից անկախ:

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՆՍԻԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԴՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ (ԿԱՍՍՄԻՖԻԿԱՑԻԱՆ) ՓՈՔՐԱՆՍԼԻԲՐ ՀՐԱՑԱՆԻՑ ԱՆՑ Ե ԿԱՑՎՈՒՄ ԴԱՇՏՈՒՄ, ՍԻՆՍՏՅՈՒՐ ՊՈԼԻԳՈՆՈՒՄ (հրաձգարանում)

(Այն անձնավորութիւնների համար, վորոնք չեն անցնում սպորտ-հրաձգային պատրաստութիւնը—7,62 միլիմետր տրամաչափի մարտական հրացանով):

ՉԵՆՔԸ—ՏՈԶ փոքրակալիբր հրացան, մոդել 8 և 9-ը, առանց կառուցողական փոփոխութիւնների. նըշանոցային հարմարանքը—սահմանված տիպորի յեշանոցը—բաց և:

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀՐԱՁԻԳ ՓՈՔՐԱՆՍԼԻԲՐ ՀՐԱՑԱՆՈՎ

Կատարումը թույլատրվում է 1-ն աստիճանի վորոշելովյան հրաձգի նորման կատարածներին 2-րդ դասի սնայակերի կոմպլեքսային ծրագրով, հետևյալ փոփոխութիւններով.

1) Հետակայութիւններն ու թիրախները համապատասխանորեն փոքրացված են 5 անգամ:

2) Հրաձգի քողարկման ստուգումը 2 վարժութիւններում էլ կատարվում է միմիայն հրաձգութիւնն սկսելուց առաջ, ինչպես մատնանշվում է 2-րդ դասի սնայակերի 1-ին վարժութիւն ժամանակ:

3) Կատարման նորմաները նույնն են, ինչպես վոր 2-րդ դասի սնայակերի համար:

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ԿԱՍԱՅԱԿԱՆ ՏԻՊԱՐԻ ՓՈՔՐԱՆՍԼԻԲՐ ՀՐԱՑԱՆԻՑ ԱՆՑ Ե ԿԱՑՎՈՒՄ ԴԱՇՏՈՒՄ՝ ՀՐԱՁԳԱՐԱՆՈՒՄ.

(Այն անձնավորութիւնների համար, վորոնք չեն անցնում մարտական հրացանի վարպետի համար սահմանված ստուգումները):

ՉԵՆՔԸ—ՏՈԶ փոքրակալիբր հրացան, մոդել 8 և 9-ը կամ Խորհրդային արտադրութիւն կամայաժան տիպորի: Չլցած հրացանի քաջը, նշանոցային և այլ հարմարանքները (չամպինյոն, խզատակ իր կեռով, թուշ և այլն) ներառյալ—9 կիլոգրամից վոշ ավելի: **ՆՇԱՆՈՑԱՅԻՆ ՀԱՐՄԱՐԱՆՔՆԵՐԸ**—ամեն մի ցանկացած տեսակի:

Ռպտիկական (տեսաբանական) ապակիներ, վորոնք սարքված են դենքի վրա կամ նշանոցային հարմարանքներում, չեն թույլատրվում:

ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԸ—Լոնդ-Ռայֆլ, ամեն մի մարգայի:

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԻ ՀՐԱՁԻԳ ՓՈՔՐԱՆՍԼԻԲՐ ՀՐԱՑԱՆՈՎ, ԿԱՆԳՆԱԾ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԻՑ

Կատարումը թույլատրվում է 2-րդ աստիճանի վորոշելովյան հրաձգի նորման կատարածներին:

ՀԵՌԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ—50 մետր:

ԹԻՐԱՆԸ—№ 7 (ՖԳԻ) ցուցակի համաձայն):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար—կանգնած,
ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ—5 փորձնական և 20
քննական՝ 10 սերիաներով (յերկուական ձեռք յուրա-
քանչյուր թիբախին)։

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար—փորձնական
ձեռքերի համար—5 բուլե և 10 ձեռքից բաղկացած սե-
րիայի համար—20 բուլե, 10 ձեռքից բաղկացած յուրա-
քանչյուր սերիան արձակվում և առանց ընդհատման
այսինքն, առանց տեղից շարժվելու։

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— 170 աչկա։

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԻ ՀՐԱՋԻԳ ՓՈՒՐԱԿԱԼԻՐ ՀՐԱՅՈՒՈՎ

ԾՆԿԻ ՎՐԱ ՅԵԿԱԾ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՑ

Հրաձգության պայմանները նույնն են, ինչ վոր
«Կանգնած» հրաձգության համար։

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— 180 աչկա։

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԻ ՀՐԱՋԻԳ ՓՈՒՐԱԿԱԼԻՐ ՀՐԱՅՈՒՈՎ

ՊԱՌԿԱԾ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՑ

Հրաձգության պայմանները նույնն են, ինչ վոր
«Կանգնած» հրաձգության համար։

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— 190 աչկա։

ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀՐԱՅՈՒՈՎ

1

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀՐԱՅԱՆԻՑ
ԱՆՑ Ե ԿԱՑՎՈՒՄ ԴԱՇՏՈՒՄ— ՀՐԱՋԳԱՐԱՆՈՒՄ
2-ԴԴ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՎՈՐՈՇԵԼՈՎՅԱՆ ՀՐԱՋԻԳ

Կատարումը թույլատրվում է 1-ին աստիճանի
Վորոշեյովյան հրաձգի նորման կատարածներին։

ՉԵՆՔԸ—7,62 միլիմետր տրամաչափի հրացան
1891 թվի կամ 1891—1930 թ. թ. տիպարի, առանց
կառուցողական փոփոխությունների, նշանոցային հար-
ժարանքները—սահմանված տիպարի, նշանոցը— բաց
կամ սրթոտպարիկական։

1-ին վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 300 մետր

ԹԻՐԱՆԸ— ԲԴԿԻ հրաձգությունների կուրսի № 9
(կրճաչափ՝ շրջանների վրա)։

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար—պտուկած,
ձեռքից, հրացանային փոկը կիբառելով, մուծակի (ըս-
տայիայի) վրայից։

ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 2 փորձնական և 5
քննական։

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար, փորձնական
ձեռքերի համար— 2 բուլե, մուծակի (ստույկայի) վրա-
յից կրակի պատրաստվելու համար—10 վայրկյան և
քննական ձեռքերի համար—30 վայրկյան։

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— բաց նշանոց յեղած ժամանակ—35 աչկո, որթոպտիկական նշանոց յեղած ժամանակ—40 աչկո:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ. վարժությունը կատարելուց առաջ հրաձիգը դրավում է իր տեղը կրակի գծի վրա, շարային կեցվածքի «Զգաստ» դրությամբ (կըրունկները միասին, հրացանը վստքի մոտ, փամփուշտները փամփուշտամանում—պայուսակում, փամփուշտամանը կոճկած): «Պառկած լցրու» հրամանով և այդ հրամանից 10 վայրկյան անցնելուց հետո հրաձիգը պետք է կրակի պատրաստվի, հրացանը լցնի, փակադակը փակի և կոթը կռան տակը վերցնի:

10 վայրկյանում կրակի պատրաստվելը կատարելուց հետո, «Կրակ» հրաման է տրվում. «Կրակ» հրամանից 30 վայրկյան անցնելուց հետո տրվում է «Կաց» հրամանը (սուլիչը):

Սահմանված ժամանակամիջոցում (10 վայրկյանում) կրակի պատրաստվելը չկատարելու դեպքում 2 թույլատրվող փորձերի ժամանակ (վոզվ վարժությունը կատարելու համար ամեն անգամ հրաձգարան դուրս գալու ժամանակ) հրաձգին չի թույլատրվում հրաձգություն կատարելու:

2-րդ վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ—400 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ—№ 3 (ՅԿԴԽ ցուցակի համաձայն):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար—պառկած, ձեռքից, հրացանի փոկը կիրառելով:

ՓԱՄՓՈԽՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 3 փորձնական 5 քննական:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ—հրաձգության համար— համապատասխանորեն 3 և 5 րոպե:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ— բաց նշանոցի ժամանակ—35 աչկո, որթոպտիկական նշանոցի ժամանակ—40 աչկո:

ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀՐԱՑԱՆՈՎ, ՀՐԱԶԳՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՊԵՏ

Կատարումը թույլատրվում է 2-րդ աստիճանի Վերջին լրված հրաձգի նորման կատարածներին:

26ՆԲԸ—7,63 միլիմետր տրամաչափի հրացան, 1891 թ. կամ 1891—1890 թ.թ. տիպարի, առանց կառուցողական փոփոխությունների. նշանոցային հարժարանքները—սահմանված տիպարի, նշանոցը—բաց կամ որթոպտիկական:

1-ին վարժություն.

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ—300 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ—ԲԳԿԻ հրաձգությունների կուրսի № 10 (Գլխաչափ՝ շրջանների վրա):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար—պառկած, ձեռքից, հրացանային փոկը կիրառելով, մութակի վրայից:

ՓԱՄՓՈԽՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 5 (առանց փորձնական փամփուշտների):

2912 33

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— 35 վայր-
կյան:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ. գլխաչափ նշանին դե-
պումները քանակը բաց նշանացուցով—4, որթող-
տիկական նշանացուցով—5:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ— վարժությունը կատարե-
լուց առաջ հրաձիգը զբաղում է իր տեղը կրակի գծի
վրա, այն դրությամբ, վոր մատնանշված է 2-րդ աս-
տիճանի վորոշիլովյան հրաձգի պատրաստություն կու-
սի 1-ին վարժության մեջ: «Պառկած, կրակ» հրամա-
նով հրաձիգը պատրաստվում է հրաձգության համար
և սկսում է կրակել: «Պառկած, կրակ» հրամանից 35
րոպե անցնելուց հետո տրվում է «կաց» հրամանը
(սուղի):

Նորման կատարելու համար քննական ձիգերի
կատարումը ռահմանված ժամանակամիջոցում պար-
տադիր է, գիշերվաների մատնանշված քանակից անկախ:

2-րդ վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 300 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ— № 3 (Ֆիգիս ցուցակի համաձայն):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ— հրաձգության համար— կանգ-
նած, ծնկից և պառկած, ըստվորում շամպինյոնով ոգ-
ովելը չի թույլատրվում: Ծնկից հրաձգության ժամա-
նակ բարձի կիրառումը չի թույլատրվում: Կանգնած
հրաձգության ժամանակ փոխը թույլ է տրվում:

ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 3 փորձնական ցան-

կացած դրությունից և 5-ական քննական յուրաքան-
չյուր դրությունից:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— փորձնա-
կան ձիգերի համար 3 րոպե և քննական ձիգերի հա-
մար— 10 րոպե յուրաքանչյուր դրությունից: Ցուր-
քանչյուր դրությունից 5 փամիուշտ արձակում են
առանց տեղից շարժվելու:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ— բաց նշանցով— 120
աչկո, այն պայմանով, վոր կանգնած դրությունից
առնվազն 34 աչկո արվի: Որթողտիկական նշան-
ցով 125 աչկո, այն պայմանով, վոր կանգնած դր-
թյունից առնվազն 48 աչկո արվի:

2

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԵՐԳՈՒՄԸ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀՐԱՑԱՆԻՑ
ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Ե ԴԱՇՏՈՒՄ, ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՀԱՎՈՐՎԱԾ
ՍՆԱ ՅՊԵՐԱԿԱՆ ՊՈԼԻԳՈՂՈՒՄ (ՀՐԱԶԳԱՐԱՆՈՒՄ)

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԴԱՍԻ ՍՆԱՅՊԵՐ

Կատարումը թույլատրվում է 2-րդ աստիճանի
վորոշիլովյան հրաձգի կամ մաքառական հրացանով
հրաձգության վարպետի նորման կատարածներին
վերջիններին այդ թույլատրվում է, յեթե հրաձգու-
թյունն ապահովված չի ուղտիկական նշանոց ունե-
ցող զենքով:

ԶԵՆՔԸ— 7,62 միլիմետր տրամաչափի հրացան

1891—1930 թ. թ. տիպարի, առանց կառուցողական փոփոխությունների, բաց նշանոցով:

ԳՈՂԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ. Գողարկում կատարելու համար թույլատրվում է կիրառել ամրաշինական գործիքներն ու քողարկային հետևյալ միջոցները. քողարկախաթը (կոմբինեդոն կամ կուբրտկան ու շալվարն առանձին-առանձին), գուլպաները (չուլկիները), կոշիկների վրա, պատյանը հրացանի վրա (պաշտպանական բինտ), քողարկ-կորդակ, Դելի ցանցը, ուղղաձիգ քողարկ (ամառային և ձմեռային):

1-ին վարժություն

Հետևյալ ՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 400 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ— ԲԳԿԻ հրաձգությունների կուրսի № 24 (դիտողի մեկ կերպարան, բինոկլով), կտրած, վորը հերկում է 6 անգամ յերեք զանազան կետերում, 50 մետր տեղամասի վրա:

Նշանի յերեան զալը տեղի յե ունենում համաչափորեն 10 վայրկյանի ընթացքում: Յերեան գալուց հետո, նշանը 5 վայրկյան առաջ է մնում և հետո թաղնվում է, համաչափորեն իջնելով 10 վայրկյանի ընթացքում: Նշանների յերեան գալու տեղերը և նրանց յերեան գալու հաջորդականությունը հրաձգին հայտնի չեն: Նշանների յերեան գալու ընդմիջումները տարբեր մեծություն են լինում, 10—30 վայրկյանի առանձիններում:

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար— պառկած, վայրին հարմարվելով և քողարկվելով: Հրացանային փոկի և հենարանի կիրառումը թույլատրվում է:
ՓԱՄՓՈԽՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 5 (փամփուշտամասնում):

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— 5 րոպե,

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— 4 դիպում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ— հրաձիգը տեղավորվում է հրաձգային բնագծի վրա, բաց վայրում և քողարկվում է այն հաշվով, վոր նրան կարելի չլինի հայտնաբերել հասարակ աչքով վորոշ հեռավորությունից:

ա) Վարած դաշտում 300 մետրից:

բ) Հնձած մարգագետնի վրա կամ հնձված դաշտում 200 մետրից:

գ) Բարձր խոտով ծածկված վայրում կամ չհնձված արտում 100 մետրից:

դ) Թպուտում 50 մետրից:

Գողարկումը վերջացնելուց հետո, վորի համար 5 րոպե յե տրվում, քողարկման ստուգում է կատարվում համապատասխան բնագծից, վորից հետո փամփուշտ են տալիս և «Կրակ» ազդանշան են տալիս: «Կրակ» ազդանշանից 5 րոպե անցնելուց հետո «Ավարտ» ազդանշան է տրվում:

2-րդ վարժություն

Հետևյալ ՅՈՒԹՅՈՒՆԵՐԸ ՈՒ ԹԻՐԱԽՆԵՐԸ 250 մետրի վրա— նշան № 11 (գլխաչափ), յերեացող: 300 մետրի վրա— նշան № 30 յեռաչափ (շուն) շարժվող:

375 մետրի վրա— նշան № 12 (կրծքաչափ), յերևացող:
550 մետրի վրա— նշան № 10 (ձեռքի գնդաօղի), յերե-
վացող:

Բոլոր նշանները կտրած են. յերևացող նշաննե-
րի (№ 11, 12 և 19) յերևան գալն ու թաքնվելը տեղի
յե ունենում նույնպիսի արագությամբ, ինչպես ա-
ռաջին վարժության ժամանակ: Ամբողջովին տեսա-
նելի վիճակում յերևացող 11 և 12 նշաններն անշարժ
են մնում 4 վայրկյանի ընթացքում, իսկ № 19 նշանը
մնում է 60 վայրկյան:

№ 30 նշանը շարժվում է շեղակի ուղղությամբ,
հակառի նկատմամբ 20 աստիճան անկյան տակ՝ 2
անգամ դեպի կրակողը (աջից ու ձախից) և մեկ ան-
գամ կրակողից դեպի հակառակ կողմը, ամեն անգամ
30 մետր հեռավորությամբ, 14 վայրկյանի ընթացքում,
այսինքն մեկ վայրկյանում յերկու մետր արագու-
թյամբ:

Բոլոր նշանները յերևան են գալիս ու շարժում
են 50 մետր ճակատով տեղամասի վրա, ամեն անգամ
նոր տեղում: Շարժական նշանը յերևան է գալիս և
թաքնվում է այնպիսի քողարկների յետևում, վերոնց
դնդակը չի ծակում:

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար— ինչպես
առաջին վարժության ժամանակ:

ՓԱՄՓՈԻՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 15 (փամփշտա-
մանում):

ՓԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— 14 բուլե:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— 10 դիպում, բոլոր չորս
տեսակի նշանները հարվածելու պայմանով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ— վարժությունն սկսելուց
առաջ հրաձիգը գտնվում է յելակետային դրությամբ,
ծածկված տեղում, հրաձգային բնագծից 20 մետրի վրա:

Բնագիծը կահավորված չէ: Բոլոր նշանները
թաքնված են: Առաջադրությունն ստանալուց հետո,
հրաձիգը քողարկվում է, առաջ է շարժվում ու դուրս
գալիս հրաձգային բնագիծը, քողարկվում է այդ
բնագծի վրա և պատրաստվում է հրաձգության հա-
մար: Հրաձգային բնագիծը դուրս գալու մասին առա-
ջադրությունն ստանալուց 10 բուլե անցնելուց հետո
«հրակ» աղբանջան է տրվում, վորի համաձայն թի-
րախներն սկսվում են յերևալ գծագրի (գրաֆիկի) հա-
մեմատ: «հրակ» աղբանջան տալուց 14 բուլե անց-
նելուց հետո, «Ավարտ» աղբանջան է տրվում:

Հրաձգի գործողության թաքունության և ամբողջ
վարժության ընթացքում նրա քողարկման գծահա-
տումը (յելակետային դրությունից առաջ շարժվելու
մոմենտից և մինչև «Ավարտ» աղբանջանը) կատարվում
է բլինդաժից պերեսկոպով (շրջագիտակով) դիտելու
միջոցով վորտը հեռավորությունից, նայած վայրի
բնույթին (տես առաջին վարժության «կատարման
կարգը»):

Ցեթե յելակետային դրությունից թաքուն առաջադ-
րումը և հրաձգային բնագծի վրա քողարկում չի կա-
տարվում հրաձգի կողմից մինչև «հրակ» աղբանջանը,
յերկու անգամ թույլ տրվող փորձեր կատարելուց հե-
տո (ամբողջ վարժության կատարման համար ամեն
անգամ հրաձգարան դուրս գալու ժամանակ), հրաձգին
չի թույլատրվում վարժության (հրաձգության) հե-

տեյալ մասը կատարելու: Յեթե հրաձիգը հայտարարվում է վարժության (հրաձգության) 2-րդ մասի կատարման ժամանակ, վարժությունն անցկացնելը դադարեցվում է:

Յեթե հրաձիգը պատրաստվի հրաձգության համար հրաձգային բնագծի վրա՝ «Կրակ» ազդանշան տալու նամար սահմանված ժամանակից (10 րոպե) առաջ, ապա այսպիսի դեպքում «Կրակ» ազդանշանը թույլատրվում է տալ հրաձգի կողմից «Պատրաստ եմ» հայտարարելուց հետո:

Վարժության (հրաձգության) 2-րդ մասը կատարելու ժամանակ, յեթե №30 (շուն) նշանից վոչ մեկը չի հարվածվի, դրանից հետո վարժությունն անցկացնելը դադարեցվում է և №30 նշանը 3-րդ անգամ յերեվալուց հետո, ախինքն 7-րդ րոպեյի ժամանակ:

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԻ ՍՆԱՅՊԵՐ

Կատարումը թույլատրվում է 2-րդ դասի սնայպերի կամ մարտական հրացանի վարպետի նորմաները կատարածներին:

ՁենթԲԸ—7,62 միլիմետր արտադրության հրացանը 1891—1930 թ.թ. տիպարի, առանց կառուցողական փոփոխությունների, ուղտիկական նշանոցով:

ԲՈՂԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ—ինչպես 2-րդ դասի սնայպերի համար 2-րդ և 3-րդ վարժություններն անցկացնելու ժամանակ:

1-ին վարժություն

Թույլատրվում է անցկացնել հրաձգարանում.

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ—600 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ—№2 (ՖԳԽ ցուցակի համաձայն):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար—պակած, ձեռքից, հրացանային փոկը կերակուրով:

ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ—3 փորձնական և 10 քննական:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար—համապատասխանորեն 5 և 10 րոպե:

ԿԱՏԱՐՔԱՆ ՆՈՐՄԱՆ—43 աչկո:

2-րդ վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ—800 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ—ԲԳԿԻ հրաձգությանների կուրսի №16—հասակաչափ կերպարան, վորը յերևան է դալիս, 100 մետր ճակատով տեղամասի վրա, յերեք տարբեր տեղերում, ընդամենը 7 անգամ: Յերեք նշաններից յուրաքանչյուրը յերևան է դալիս, դուրս դալով թողարկել յետևից (տուն, խոտի դեղ, թփուտ և այլն), և շարունակում է շարժումը ճակատի յերկայնությամբ մինչև մյուս թողարկել, վորի մոտ կանգ է առնում 5 վայրկյան, վորից հետո թափվում է այդ թողարկել յետևում: Քողարկները դնողը չի ծակում:

Յուրաքանչյուր նշանի շարժումը տեղի յե առնում 15 մետր տեղամասի վրա, 10 վայրկյանի ընթացքում, ախինքն մեկ վայրկյանում մեկ ու կես

մետր արագությամբ: Նշան ներքի յերևան գալու ընդմիջումները — 20—40 վայրկյանների սահմաններում:

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար—պառկած, վայրեն հարմարվելով և քողարկվելով: Փոկի ու հենարանի կիրառումը թույլ և տրվում:

ԺԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ—5 (փամփշտամանում):

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար—5 բողբոջ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ—3 դիպում:

ԿԱՆԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ—ինչպես 2-րդ դասի սնայգերի համար 1-ին վարժության ժամանակ:

3-րդ վարժություն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՆԴՈՒՄՆԵՐԸ

300 մետրի վրա— նշան № 11 (զխաչափ) յերեկացող:

350 մետրի վրա— նշան № 30 յեռաչափ (շուն), շարժվող:

450 մետրի վրա— նշան № 12 (կրճաչափ), յերեկացող:

600 մետրի վրա— նշան № 18 (ձեռքի գնդացի, շարժման ժամանակ), շարժվող:

650 մետրի վրա— նշան № 19 (ձեռքի գնդացի), յերեկացող:

Մնացածը— ինչպես 2-րդ դասի սնայգերի համար 2-րդ վարժության ժամանակ, բացի հետևյալ

բաներից: Բոլոր նշանները տեղափոխվում են 100 մետր հակառակ տեղամասի վրա: № 18 նշանի շարժումը տեղի յն ունենում շիգակի ուղղությամբ, ճակատի նկատմամբ 30 աստիճանի անկյան տակ, յերկու անգամ դեպի կրակողը (ձախից և աջից) և մեկ անգամ կրակողից դեպի դաշտը. ամեն անգամ նշանը շարժվում և 30 մետր տեղամասի վրա և 14 վայրկյանի ընթացքում, այսինքն մեկ վայրկյանում 2 մետր արագությամբ: Նշանը շարժվում և, պահպանելով իր յեղանակ-տային դրությունը— ճակատի դժի զուգահեռ:

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար— ինչպես 2-րդ վարժության ժամանակ:

ԺԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ—20 (փամփշտամանում):

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— 18 բողբոջ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ—12 դիպում, բոլոր 5 տեսակի նշանները հարվածելու պայմանով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ—ինչպես 2-րդ դասի սնայգերի համար 2-րդ վարժության ժամանակ, հետևյալ փոփոխություններով:

ա) Յեղանակտային դրությունը գտնվում և հրաձգային բնագծից 30 մետրի վրա:

բ) Ժամանակը՝ հրաձգային բնագծից դուրս գալու մասին առաջադրություն ստանալու մոմենտից և մինչև «կրակ» ազդանշանը— 15 բողբոջ:

գ) Յեթե № 30 (շուն), նույնպես և № 18 նշաններից վոչ մեկը չի հարվածվել (յեթե հարվածվել և թեկուզ մեկ № 30 նշանը) վարժության հետագա շա-

ըսկնակումը զագարեցվում է համապատասխանորեն
8-րդ կամ 15-րդ բույսի ժամանակ:

Մնացած բոլորն առանց փոփոխության:

ԱՏՐՃԱՆԱԿ (ՊԻՍՏՈՒԵՏ)

1

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ՓՈՔՐԱ-
ԿԱԼԻՐ ՊԻՍՏՈՒԵՏԻՑ ԿԱՄ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՏԻՊԱՐԻ
ԱՏՐՃԱՆԱԿԻ (ԱՎՏՈՊԻՍՏՈՒԵՏԻՑ) ԱՆՑ Ե ԿԱՑՎՈՒՄ
ՏԻՐՈՒՄ

ՀՐԱՋԻԴ (սկզբնական դասակարգում):

ՋԵՆՔԸ— Փոքրակալերը տարճանակ (պիտուրիտ,
ավտոպիտուրիտ), կամ 1895 թ. տիպարի «Նազան»
տարճանակ, կամ 1930 թ. ավտոպիտուրիտ, և նշանո-
ցային հարմարանքներ— ստանանված տիպարի, բաց:

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 25 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ— № 5 (Ֆիդել ցուցակի համաձայն):

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար— կանգնած,
ազատ ձեռքից:

ՓԱՄՓՈԻՇՏԵՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ— 5:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— 5 բույս:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ— փոքրակալերը զենքի
համար— 40 աչկո, ուղղական տիպարի զենքի հա-
մար— 35 աչկո:

2

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՏԻՊԱ-
ՐԻ ԱՏՐՃԱՆԱԿԻՑ (ԱՎՏՈՊԻՍՏՈՒԵՏԻՑ) ԱՆՑ Ե ԿԱՑ-
ՎՈՒՄ ԴԱՇՏՈՒՄ ՀՐԱԶԳԱՐԱՆՈՒՄ

ԱՏՐՃԱՆԱԿԻ ՍՈՍՋԻՆ ԴԱՍԻ ՎԱՐՊԵՏ ԿԱՄ ՀՐԱԶԻԴ

Կատարումը թույլատրվում է՝ տարճանակով (պի-
տուրիտով) սկզբնական դասակարգման նորման կառա-
ցածներին:

ՋԵՆՔԸ— 1895 թ. տիպարի «Նազան» տարճանակ
կամ 1930 թվի տիպարի ավտոպիտուրիտ:

ՆԵԱՆՈՑԱՅԻՆ ՀԱՐՄԱՐԱՆՔՆԵՐԸ— ստանանված
տիպարի, բաց:

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար— կանգնած
ազատ ձեռքից:

1-ին վարժարյուն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 50 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ— № 5:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար— համապա-
տասխանորեն 3 և 5 բույս:

2-րդ վարժարյուն

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ— 30 մետր:

ԹԻՐԱԽԸ— № 5:

ԺԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ — 5 (առանց փորձ-
նական փամփուլանների)։

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար — 21 վայրկյան։
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ — յերկու վարժություն-
ների արդյունքների գումարի համեմատ՝ վարպետի
համար — 70 աչկո, 1-ին դասի հրաձգի համար — 60
աչկո։

ՊԱՏԱՆԻ ՎՈՐՈՋԻՆՎՅԱՆ ՀՐԱՁԻԳ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԱՎԱՐԳՈՒՄԸ ՓՈՔՐԱԿԱ-
ԼԻՐԸ ՀՐԱՑԱՆԻՑ ԱՆՑ Ե ԿԱՑՎՈՒՄ ՏՈՐՈՒՄ

Կատարումը թույլատրվում է այն պիոներներին,
վերոնշյալ կատարել են սկզբնական դասակարգման նոր-
ման փոքրակալիքը հրաջանով (տես «Սկզբնական դա-
սակարգումը հրաջանի համար»)։

ՁԵՆՔԸ — ՏՈՁ փոքրակալիքը հրաջան, մոդելի ձևա-
մը, առանց կառուցողական փոփոխությունների։
ՆՇԱՆՈՑԱՑԻՆ ՀԱՐՄԱՐԱՆՔՆԵՐԸ — սահմանված
թիվերի, նշանոցը բացի։

ՀԵՌԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ — 25 մետր։

ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ հրաձգության համար — պառկած,
էնտրից, հրաջանային փուլը կիրառելով։

1-ին վարժություն

ԹԻՐԱԽԸ — № 6 (Ֆիդե ցուցակի համաձայն)։

ԺԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ — 3 փորձնական և 5
քննական։

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար — համապա-
ասխանորեն 3 և 5 րոպե։

2-րդ վարժություն

ԹԻՐԱԽԸ — ԲԴԿԲ հրաձգությունների կուրսի
№ 12, փոքրացրած 12 անգամ։

ԺԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ — 3 (առանց փորձ-
նական փամփուլանների)։

ԺԱՄԱՆԱԿԸ հրաձգության համար — մեկ րոպե,
չհաջվելով առաջին անգամ լցնելը։

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՄԱՆ — 1-ին վարժության հա-
մար — 42 աչկո, 2-րդ վարժության համար — 3 դիպում։

«Ազգային գրադարան»

NL0278928

652

13 207

4466 60 44764